

informatieblad  
voor de leden van de  
OOSTENDSE HEEMKRING v.z.w.  
"DE PLATE"

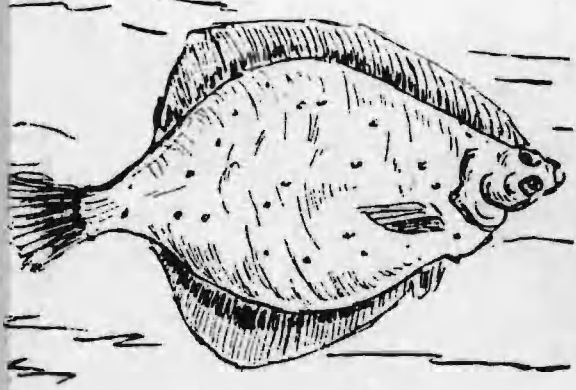
TECHNİK HOTEL  
OOSTENDE  
972  
FEBRUARI



dhr. *E. De Taeyer*  
K  
P

verschijnt 6 maal per jaar

*Mees Oostende*



TERUG AAN  
L'ENVOYEUR

RETOUR A  
L'ENVOYEUR

Woont niet  
meer op het  
aangeduide  
adres

Notitie plus  
shjz 1970, N

# de Plate

*terug*

redactie en verantwoordelijke uitgever: v.z.w. DE PLATE H. Serruyslaan, 50 - 8400 OOSTENDE

eerste jaar - nummer: 1 WINTERSEIZOEN 1971/1972 oktober 1971

ter inleiding

met het verschijnen van dit eerste nummer van ons informatieblad, hebben wij in het leven van onze kring een leemte gevuld. op de laatste vergaderingen van ons bestuur werd het ontwerp van een periodiek informatieblad besproken en ernstig onderzocht. de noodzaak er van werd eenparig aangenomen, zo werd dit eerste nummer geboren.

in dit blaadje dat voornamelijk voor doel heeft nauwer contact te houden tussen bestuur en leden zullen onder andere verschijnen de uitnodigingen tot onze spreekbeurten en allerhande inlichtingen en mededelingen.

willen wij het kind echter in leven houden, moeten we rekenen op de medewerking van onze leden. deelt ons uw mening mede, bezorgt ons stof tot aanvulling, werkt actief met ons mede. valt ons blaadje in de smaak, dan zullen we kunnen verder werken om eindelijk onze volgende wens te verwezenlijken: het uitgeven van een eigen jaarboek. maar alles zal afhangen van uw medewerking en van uw onwrikbare trouw aan "DE PLATE".

E. DE TAEYR,  
hoofdman



## DE PLATE

nodigt zijn leden en simpatisanten uit  
op dinsdag 19 oktober 1971 om 20 uur  
in de conferentiezaal van het stadhuis  
te o o s t e n d e

voordracht met dia-projectie door

Juffrouw Lucie CRACCO  
uit Roeselare

" DE BRIL DOOR DE EEUWEN HEEN "

=====

gratis toegang



=====

iets over de voordracht ...

-----

DE BRIL DOOR DE EEUWEN HEEN

=====

Zoals in alles wat het ontstaan en de ontwikkeling betreft wordt er veel gefantaseerd, zijn er vervalsingen en legenden. Zo ook met de bril.

Men vermoedde dat de uitvinding er van zou gedaan geweest zijn in China, Indie of Japan, maar daartegen kan men bewijzen dat het de missionarissen zijn die ze daar hebben ingevoerd. Ook Troje en Griekenland komen er bij te pas, tot we dan eindelijk komen in Rome waar we vernemen: " Nero princeps gladiatorum pugnas spectabat in smaragdo ", dit wordt echter weerlegd door Cicero die in een brief gericht aan Atticus schrijft dat zijn gezichtsvermogen dermate verminderd is dat hij de hulp moet inroepen van een slaaf om voor hem voor te lezen.

Ook de heiligen komen om het hoekje kijken en hier moeten vooral worden genoemd de H. Hieronymus, ook de H. Lucas. Deze uitvinding wordt ook de duivel toegeschreven.

Dit alles weerlegt zijnde kunnen we dan met iets positiefs voor de dag komen. Gezien na de ineenstorting van het Romeinse Rijk praktisch gans de beschaving en de cultuur overging naar Arabie kunnen we dat eveneens zeggen voor wat de bril aangaat. Daar verscheen een boek van AL HAZEN dat later dan werd vertaald in het latijn en dat diende als basis voor de studie van Bacon.

Ook Savino d'Armato wordt aanzien als de uitvinder. Maar hier kon worden bewezen dat er om zo te zeggen een vervalsing gebeurd zou zijn wat betreft zijn standbeeld.

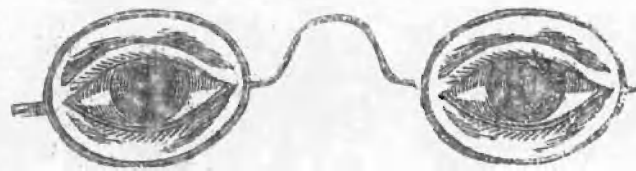
Dat een Vlaming Goethals de tussenpersoon zou geweest zijn en de uitvinding van Bacon van uit Engeland over Vlaanderen naar Italië zou hebben overgebracht, is ook een verzinsel. De student die dat geschreven heeft, bekende dit te hebben gedaan om zijn opdrachtgever hiermede een plezier te doen ...

Alles wijst er op dat de bril niet ontstaan is van de ene dag op de andere maar dat het echter een ontwikkeling is geweest die jaren heeft geduurd.

Over het ontstaan van de bril wordt in het eerste deel van de voordracht zeer uitvoerig gehandeld. Het tweede deel behandelt de verscheidene soorten brillen door de eeuwen heen. Het derde deel is om zo te zeggen een wandeling doorheen de geschiedenis van de schilder- en beeldhouwkunst waar schilderijen en beeldhouwwerken worden vertoond waarop brillen voorkomen.

Tenslotte worden enkele dias vertoond die genomen werden op een tentoonstelling van brillen die alle eigendom zijn van Pierre Marly.

Lucie CRACCO



wie is onze voordrachtgeefster  
-----

Lucie CRACCO werd geboren te Roeselare op 13 maart 1934 - haar mama zegt dat het 's middags 12 uur was.

lagere school te Roeselare, latijns-griekse humaniora in het bisschoppelijk lyceum O. L. Vrouw ter Nieuwe Plant - Ieper.

in het academisch jaar 1952/53 werden studies in de geneeskunde aangevangen met de bedoeling te specialiseren in oogheelkunde. Een ziekte stelde hier een einde aan.

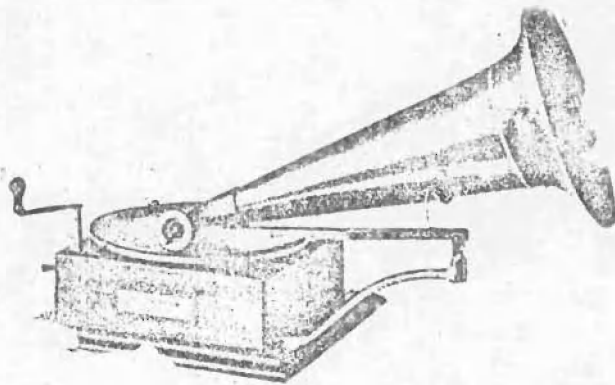
in 1961 werd het diploma opticien behaald en volgde een stage van 15 maanden te Konstanz aan de Bodensee.

reeds in 1958 werd begonnen met het opzoeken van schilderijen, in 1960 werd hierover een studie gemaakt.

alle dias die gedurende de voordracht vertoond zullen worden werden door de voordrachtgeefster zelf genomen en een groot gedeelte er van werd door haar zelf ontwikkeld: spreekster is eveneens fotograaf en bezit het diploma kleurfotografie van Agfa-Gevaert.

stelt zeer veel belang in alles wat geschiedenis betreft, vooral genealogie en familiegeschiedenis. Sedert het begin van het academisch jaar 1971/72 is ze ingeschreven met de bedoeling het licentiaat in de geschiedenis te behalen.





=====

ONS HEEMKUNDIG MUSEUM " D E P L A T E "

=====

Gedurende de wintermaanden is ons heemkundig museum toegankelijk iedere zaterdag van 10 tot 12 uur. Wie het museum op andere dagen wil bezoeken kan dat ook mits minstens twee dagen vooraf de aanvraag te doen bij de hoofdman-conservator: E. De Taeye, K. Serruyslaan, 50.

de leden van "de PLATE" hebben gratis toegang op vertoon van hun lidkaart

Nu we het toch over ons museum hebben, nog dit: we mogen terecht fier zijn op deze verwezenlijking. De ganse zomer door heeft het museum een zeer groot sukses gekend, niet alleen door het aantal bezoekers, maar ook door de lof die het toegevaardigd kreeg.

Beste leden, bezoek meer UW museum. Helpt eveneens UW museum door het opzoeken van dokumenten en stukken die ons nog ontbreken. Laat deze niet slapen in laden of kasten maar vertrouw ze toe aan onze zorgen. Zo kunt U ook uw steentje bijbrengen tot de opbouw en de verrijking van ons kultureel patrimonium.

=====

beste menschen

k zien binnengeloopt voer een paar dagsjes omdat t foore is en k profiteeren der van dat euphrasie met de katte, nor de foore is om zeere een paar lientjes nor julder te schrijven

je gaat nu wel vraagen wat dat euphrasie met die katte op de foore is gon verrichten k gon t julder sebietsent verikspliekaeren z is in ruuzsje gekommen met die vint van da muuzekraam op d cede mieneplatse

da was azoo gegaan zi zundagachternoene was ze met den kleinsten van mien oedste dochter worvan da ze marreine is nor de perretjes gewist en achterno was ze e ki gon kicken nor die gedresseerde muuzen kwestie van bie te loeren en op mien te peinzen hoe da ze misn zoe kunnen kleene kriegen en dresseeren.

binst dat ze daar etoent zegt die vint van da kot teegen heur madam zegten dat is zeekersten je zeune an jen ant want je geliekt an joen presies gelijk twi druppels woter

nin t zegt euphrasie t is me kleinzeune t is olgeliek t zefste zegt die vint je geliekt straf op joen zeie nor je moet er nie mee in zitten t is tch mor een joengen en dat stikt ton zoe nowe nie

dormee gaat uuze katte ook een keer kunnen profiteeren van d ostendsche foore

stierman lèèze



## ' t MANNEKE UIT DE MANE

---

't Manneke voor 1972 komt dit jaar te voorschijn op zondag 31 oktober te Le.

De jaarlijkse plechtigheid van de manemensen voorziet eten, drinken, een algemene vergadering en het slaan van nieuwe ridders in de orde van de mane. Dit gebeurt met de pook.

Vijf verdienstelijke mannen zullen dit jaar in de hoge orde van westvlaamse verdienste worden opgenomen: Jan Blanckaert (motorridder), Maurits Naessens (bankridder), A. Breyne (penneridder), Kan. Verdonck uit Frans Vlaanderen en Johan Roelstraete (genealoog-ridder).

De leden van DE PLATE die aan een almanak van 't MANNEKE UIT DE MANE voor 1972 willen geraken, kunnen dat doen met 25 fr. te geven aan een van onze leden: Ir. Verlonje, Jan Olsen (nieuw-lid) of Jef Klausling. Ze zullen er voor een geheel jaar lang deugd en plezier aan beleven: deftige kluchten, een dagklapper en voorspellingen voor 1972.



## O S T E N D I A N A

---

Voor de eerste maal komt een jaarboek uit over OOSTENDE, dit ter gelegenheid van het eerste Lustrum van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde van Oostende. DE PLATE geeft zijn medewerking aan deze uitgave.

Voor dit eerste nummer zijn artikels geschreven door: P. Vandewalle, L. Danhieux, M. Sebrechts, Y. Mertens-De Langhe, J. Mertens, E. Warlop, W. Debrock, J. Coopman, W. Maervoet, O. Vilain, M. Maes, M. Mispelon, E. Van Haverbeke, A. Vanhoutryve, R. Dansercoer, R. Degryse, L. Laurent en J. H. Klausling.

We komen hier nog op terug in ons volgend nummer. We kunnen nu al vast mededelen dat het boek voor de leden van DE PLATE tegen een gunstprijs zal te bekomen zijn en dat het vast en zeker de moeite waard zal zijn.

En om kado te geven aan familieleden, vrienden of klanten met Nieuwjaar is het zeker een waardevol stuk.

## EEN PLATE VOOR DE PLATEN DOOR DE PLATEN

---

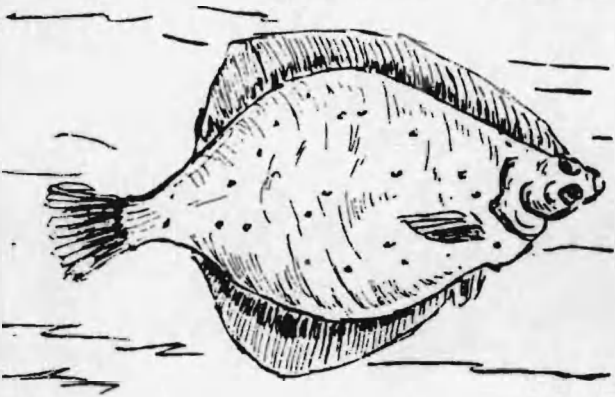
Dames en mannen van DE PLATE. Dit blaadje is speciaal voor U gemaakt. Staat het U aan, laat het ons weten. Staat het U niet aan, laat ons weten wat er volgens U aan hapert: we zullen ons best doen om iedereen content te stellen.

We verwachten ook dat de leden zoveel mogelijk een steentje zullen bijdragen om het blad te vullen. Wie iets te vertellen of mede te delen heeft mag het gerust opsturen naar ons redaktieadres:

DE PLATE, H. Serruyslaan, 50, 8400 OOSTENDE

informatieblad  
voor de leden van de  
OOSTENDSE HEEMKRING v.z.w.  
"DE PLATE"

verschijnt 6 maal per jaar



# de Plate

redactie en verantwoordelijke uitgever: v.z.w. DE PLATE H. Serruyslaan, 50 - 8400 OOSTENDE

=====  
eerste jaar - nummer: 2 -- WINTERSEIZOEN: 1971/1972 -- november 1971  
=====

*De Beer Schepen  
Stadhuis*

*Oostende*

## BIJ ONS TWEEDE NUMMER

=====

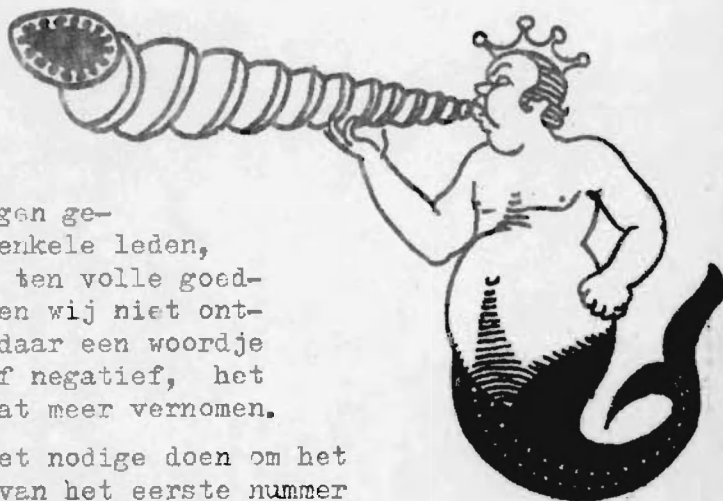
Ons eerste nummer van het informatieblad is vorige maand verschenen.

Is het bij onze leden gunstig ontvangen geweest? Wij denken van ja aangezien enkele leden, door ons ondervraagd, ons initiatief ten volle goedkeurden. Schriftelijke reacties hebben wij niet ontvangen, al hadden wij graag hier en daar een woordje van onze leden ontvangen: positief of negatief, het is eender, maar zo hadden wij toch wat meer vernomen.

Nu het kind geboren is, moeten wij het nodige doen om het in leven te houden. In de inleiding van het eerste nummer vroeg ik de medewerking van de leden. Dit kan gebeuren onder de vorm van mededelingen, informatie, een woordje over de lokale folklore, in een woord door hulp in het samenstellen van dit blaadje. Hoe meer medewerkers, hoe beter.

Wij rekenen op U!

DE HOOFTMAN



---

## ONS WINTERPROGRAMMA 71/72

=====

In ons vorig nummer beloofden we meer nieuws over spreker en onderwerp voor de laatste voordracht op **DINSDAG 21 MAART 1972**.

Voor de zevende maal te gast bij onze kring wordt het voor die bijeenkomst de bekende brugse folklorist: Hervé STALPAERT die ons op de bekende gezapige wijze zal komen spreken over het onderwerp: BRUGGE - van vesting tot openluchtmuseum de voordracht wordt opgeluisterd met diaprojectie.

gelieve nota te nemen van volgende wijzigingen aan het programma dat wij in ons vorig nummer hebben medegedeeld:

### HERDENKINGSVOND "ARY SLEEK S"

=====

deze gaat, zoals reeds medegedeeld, door op **DINSDAG 21 DECEMBER** te 20 uur. Gezien het belang van deze herdenkingsavond hebben we besloten deze **NIET** te houden, zoals naar gewoonte, in de conferentiezaal van het stadhuis, maar **WEL** in de TONNELZAAL van het FEESTPALEIS, Wapenplein. De plechtige herdenking zal er te meer tot haar recht komen.

### ALGEMENE VERGADERING

=====

Deze gaat wel door in de conferentiezaal van het stadhuis, maar niet op de vooropgezette datum, daar de zaal van 25 tot en met 28 januari bezet is door het congres van de Belgische Dienst voor Opvoering van de Productiviteit.

De algemene vergadering werd bijgevolg verzet tot maandag 31 januari 1972





op DINSDAG 23 NOVEMBER te 20 u.  
in de conferentiezaal van het stadhuis  
te Oostende  
spreekt Lic. R. van der Linden over :

" HET BOLSPEL IN VLAANDEREN "  
: =====

met een tentoonstelling van allerhande bollen

het bestuur van DE PLATE nodigt alle leden en simpatisanten uit  
de toegang is gratis.

iets over de voordracht:

Het bolspel in Vlaanderen wordt in vier schuifkens ontleed:

1. de psychologie van de bolder (waarom speelt men ?)
2. soorten bolspel: krulbol, pasbol, trabol, ronde bol, bla-  
zoenbolling, gaaibol, pierbol, piet in 't kot, troumadame  
kegelspel, bengelen, enz..
3. geschiedenis van het bolspel sinds wanneer wordt gebold ?
4. literatuur rond het bolspel

wie is onze voordrachtgever ?

Renaat van der Linden, geboren te Nederbrakel, deed zijn huma-  
niora te Geeraardsbergen en studeerde aan de Universiteit van  
Leuven waar hij het Licentiaat Klassieke Fililogie behaalde.  
Hij is tevens kandidaat in de geschiedenis en geaggregeerde  
van het Middelbaar Onderwijs; hogere graad.

Voorzitter van de Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskun-  
digen, lid van de Koninklijke Commissie voor Volkskunde en  
voorzitter van de Bond voor grote en jonge gezinnen te Zotte-  
gem.

Zijn belangstelling gaat uit naar volksdevotie en volkse ont-  
spanning, de betekenis van onze feestdagen. De Ikonografie  
over Sint Niklaas (300 bladzijden, 200 illustraties) is pers-  
klaar.

Gaf reeds 10 boekjes uit over verschillende heemkundige onder-  
werpen; medewerker aan tijdschriften, verzameluitgaven en week-  
bladen, besprekingen in Oostvlaamse Zanten, toeristische bijdra-  
gen, inleidingen, filmscenarios, radiobewerkingen, enz..

Een veelzijdig man die heel zeker van zijn voordracht iets heel  
boeiends zal maken.

Wij verwachten daarom een grote belangstelling vanwege onze  
leden. Buiten de gaaibol en misschien een paar andere vormen,  
is het bolspel in onze stad weinig gekend geweest. De voor-  
dracht zal voor de meesten iets nieuws betekenen.

# op de LEESTAFEL



## OSTENDIANA

De VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE, afdeling: Oostende-Kuststreek, viert haar eerste lustrum met de uitgave van een werk dat de naam "OSTENDIANA" draagt.

Onze Heemkundige Kring: "DE PLATE" verleent haar medewerking aan deze uitgave.

Onze lezers vinden hiernaast de inhoudsopgave van dit werk dat op geschied- familie- en heemkundig gebied zeer belangrijk is. Ook de namen van de medewerkers geven een waarborg voor de degelijkheid van dit boek.

Einde 1971 - begin 1972 mag het reeds verwacht worden.

Wie vóór 25 december 1971 intekent krijgt het boek aan 200 fr.. Na deze datum wordt het 250 fr.. Tevens zullen de namen van de voorintekenaars in het boek gepubliceerd worden.

Aantal bladzijden: tussen 166 en 200, met talrijke illustraties op kunstdrukpapier.

De oplage is beperkt tot 500 genummerde exemplaren. Het wordt aldus een waardevol bezit voor de bibliofiel.

De leden van DE PLATE kunnen hun exemplaar reeds van nu voorbehouden door storting van het bedrag op postrekening nr.: 38,45 van de Bank van Brussel met vermelding: voor rekening nr.: S/00/51822 van DE PLATE - OSTENDIANA.

### I N H O U D:

#### DEEL I - OOSTENDE

J. COOPMAN  
Het personeel van de Admiraliteit te Oostende en Duinkerke (1634-1692)

W. DEBROCK  
Drie dokumenten in verband met de stamfamilies van Oostende.

J.H. KLAUSING  
De vissersrij te Oostende tussen de eeuwwisseling en de eerste wereldoorlog.

W. MAERVOET  
De politieke evolutie in het ardissemer Oostende (1830-1914).

M. MAES  
Geschiedenis van de Oostendse vuurtorens.

Oostendse ikonografie (Kruisaal, schouwburg en Wapenplein).

J. MERTENS  
Archieven van en over Oostende.

Y. MERTENS-DE LANGHE  
Het nrichten van vermakelijkheden te Oostende op het einde van de XVIIIe eeuw.

M. MISPELON  
Overlijden, huwelijken en geboorten te Oostende (1804-1805).

M. SEBRECHTS  
Louis Bernaert (1686-1741) „missionaris" van de Oostendse Oie, zijn bloed- en aanverwanten.

P. VANDEWALLE  
Wetsovertreding en misdadigheid te Oostende (1477-1493).

E. VAN HAVERBEKE  
De Kwartierstaten van K. Depuydt, Oostendse chirurg; K. Seys (Ary Sleeks) stichter van de Heemkundige Kring „De Plate"; J. Piers, burgemeester van Oostende en Frank Edebau, Konservator Museum voor Schone Kunsten te Oostende.

O. VILAIN  
Plaatsaanduidingen te Oostende in de volksmond.

E. WARLOP  
Het stadswapen van Oostende.

#### DEEL II - DE KUSTSTREEK

L. DANHEUX  
De grote brand van Blankenberghe in 1719.

R. DEGRYSE  
Van „buis" tot buis, de ontwikkeling van het Vlaamse vissersvaartuig (12 - 16e eeuw).

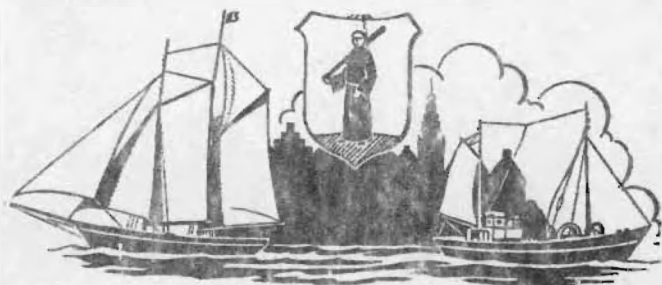
R. DANSECOER  
Over geloof en bijgeloof bij de vissersbevolking van de Westhoek.

L. LAURENT  
De zegels van Blankenberghe (XIVe - XVIIIe eeuw).

A. VANROUYVE  
Het ontstaan en ontwikkeling van de Vlaamse vishandel.

TWEE STANDAARDWERKEN  
=====

Onze trouwe leden Gaston (vader) en Roland (zoon) DESNERCK zijn eindelijk klaar gekomen met de werken waarvoor ze jarenlang opzoekingen hebben verricht.



VLAAMSE VISSERIJ EN VISSERSVAARTUIGEN: geschiedenis en ontwikkeling van de vissershavens en vissersvaartuigen op onze kust en

WOORDENBOEK VAN HET OOSTENDS DIALEKT: de vrucht van 18 jaren zoeken, optekenen, verzamelen en rangschikken.

vermoedelijke data van verschijnen: december 1972 en juli 1972.

prijs: 1.700 fr. voor het boek over de visserij,

600 fr. voor het oostends woordenboek.

voorintekening: resp.: 500 fr. en 200 fr. op P.R. 698276 R. Desnerck

=o=



WAT DEZE DAME DOET HEEFT GEEN ZIN !  
-----

Ze zit in het stoombad om te vermageren terwijl ze 't MANNEKE UIT DE MANE LEEST dat haar opnieuw zal doen verdikken van te lachen.

Het is een "gouden" manneke dat op zondag 31 oktober te LO werd gedoopt: het kwam voor de 50<sup>e</sup> keer. Ge vindt er heel wat goede dingen in, onder andere moppen die ge voorzeker nog niet kent, er staan er wel 100 in, aan 25 fr. voor het boekje, komt dat aan 40 centiemen per mop en de rest krijgt ge kado

Onze leden: Ir. Verlonje, Jan Olsen of Jef Klausning voorzien U gaarne van deze medikamenten tegen zure oprispingen.

=====

ZEEMAN, O ZEEMAN...  
=====

De v.z.w. NEPTUNUS heeft een LP uitgegeven met zeemansliederen: vijf vlaamse uit onze folklore en vijf franse. Alle tien zijn ze naar mijn smaak althans op de juiste manier voorgesteld: noch patetisch, noch te veel pop, noch te gewild "origineel": verteerbaar voor iedereen.

Er zijn liederen bij ( Kapiteyn Bart, Het Af-scheyd en een minder bekende versie van: " Het Meysje Loos ") die nog niet op plaat werden gebracht. Op de franse kant zijn het ook zeldzame stukken: de franse traditie verbood zeemansliederen aan wal te zingen of zelfs maar op te tekenen.



NIET IN DE HANDEL: stort 169 fr. op postrekening 17.55 van de Generale Bankmaatschappij (voor rekening 400.779 van Neptunus), en zij wordt de uwe... (de fonoplaat wel te verstaan !)

ONZE CHARMANTE SEKRETARESSE VRAAGT UW AANDACHT  
XX

D E V R A G E N B A K

Van volgend nummer af starten we met een vragenbak. Leden die een of andere inlichting willen bekomen of dokumentatie zoeken kunnen langs deze weg een oproep doen om hulp en bijstand.

De vraag wordt in ons blad medegedeeld en, voor zover we dit zelf kunnen doen, ook het antwoord. Kunnen we dit niet, dan worden de leden langs deze weg verzocht eventueel een handje bij te steken. Klaar ?

Ook suggesties en mededelingen voor ons blad zijn langs deze weg welgekomen.

O N Z E V O O R P A G I N A

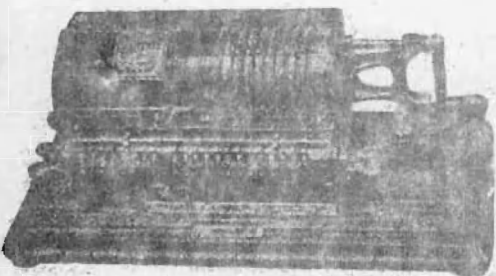
Zoals U zult opgemerkt hebben is de onderzijde van de voorpagina blank gebleven. We hadden er nochtans andere bedoelingen mee. Het postbestuur schrijft voor dat voor postzegel en adres minstens 1/2 bladzijde moet voorbehouden blijven. Daarmee komt het dat uw naam, weledel lid, op de eerste bladzijde van ons krantje staat, als dat geen eer is !

E E N O O G J E I N ' T Z E I L H E L P E N H O U D E N

Een simpatick simpatisant signaleerde ons dat aan de Kapellebrug een paal staat met gietijzeren plaat waarop het reglemen van 1870 voor de paarden en karren die over de brug trekken. Deze paal zal verdwijnen. Ons bestuur heeft onmiddellijk het nodige gedaan opdat dit stuk folklore naar ons museum zal overgebracht worden. Zo zullen we niet varen gelijk met de stenen bank...

Leden die in de stad een of ander weten dat de moeite waard is om bewaard te blijven mogen ons altijd op de hoogte brengen.

XX



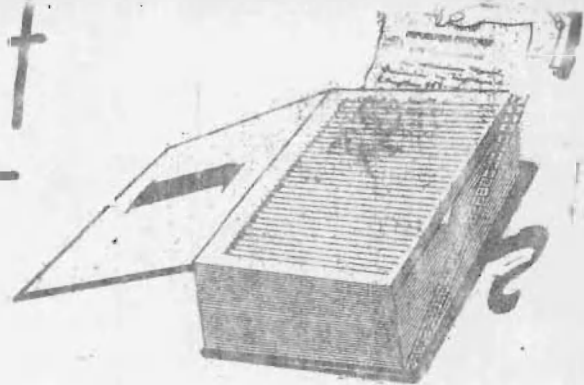
MEDEDELING VAN ONS MINISTERIE VAN FINANCIEN  
XX

Het lidgeld, dat voor het jaar 1972 vastgesteld werd op 100 fr., kan van heden af gestort worden op postchekrekening nr: 38.45 van de Bank van Brussel, Wapenplein, **COSTENDE**

Vergeet niet op uw stortingsbewijs uw naam en adres te vermelden:

Uw lidkaart wordt U dan onmiddellijk langs de post toegezonden. De lidkaart geeft recht op gratis toegang tot ons museum. Laat niet na het dikwijls te bezoeken en breng uw vrienden mee !

# uit het archief



Hoofdman DE TAEYE schrijft over:

DE GESCHIEDENIS VAN ONZE

HEEMKUNDIGE MUSEA

Ons heemkundig museum heeft, in de periode van 1 juli tot 20 september 1971, een zeer groot succes gekend met bezoekers uit alle delen van de wereld. Hiermede is nogmaals bewezen wat het belang is van dergelijke musea voor het toerisme.

Het inrichten van een Heemkundig Museum in onze stad kende niet altijd de nodige belangstelling vanwege de lokale overheid. De lotgevallen die zulke inrichtingen te Oostende hebben gekend zijn weinig bekend door onze stadsgenoten. Daarom hebben wij het nuttig gevonden er een korte geschiedenis over te schrijven.

° ° ° ° °

Het eerste Folkloremuseum te Oostende bevond zich in de Kerkstraat, in een lokaal van de oude winkel: "In de Pluim". Het was op initiatief van schepen LIEBAERT dat dit museum, in het jaar 1899, werd geopend.

Het kende onmiddellijk een groot succes, en talrijke giften, waaronder deze van de Heer Van Iseghem, vulden spoedig de rijke verzamelin-

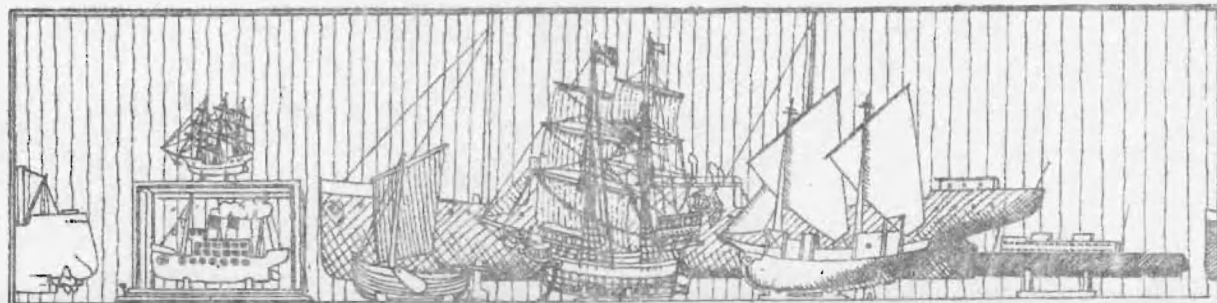
gen aan. Al de stadsscholen brachten een bezoek aan dit museum en de schepen van Onderwijs richtte onder alle schoolbezoekers 'n wedstrijd in, waar ik destijds nog aan deelgenomen heb.

Slechts gedurende korte tijd bleef het museum in dit lokaal: het gebouw moest afgebroken worden om plaats te maken voor een gedeelte van de Albertschool in 1902.

Er werd besloten een nieuw gebouwtje op te richten in het Maria Hendrikapark, met een woning voor de konserverator. Het duurde niet lang vooraleer men er de verzamelingen kon in ten toon stellen. Evenwel, moest men maar al te spoedig vaststellen dat het nieuwe lokaal niet zeer geschikt was om als museum te dienen: de verwarming was slecht ingericht en de vochtigheid drong snel door de dunne muren.

Vele voorwerpen werden door de vochtigheid beschadigd, andere gingen verloren, voornamelijk tijdens de oorlog van 1914-1918.

vervolg in het  
volgend nummer





Is het U nooit voorgekomen, Oostendenaar, zelfs lid van " DE PLATE " dat men U vroeg waarom een bepaalde straat de naam van een bepaald persoon draagt en dat ge met uw mond vol tanden stond ?

Om zulks in de toekomst te voorkomen, heeft onze stadsbibliothekaris : Omer Vilain voor ons blad de biografie opgesteld van alle personen, " die hun straat hebben " in onze stad.

#### FILIP VAN MAESTRICHTPLEIN

-----

Filip van Maestricht was een Oostends zeekapitein, geboren op 16 februari 1664. Hij wist zich in de strijd tegen de fransen bijzonder verdienstelijk te maken (1688-1692). Sneuvelde op zee in 1692 tijdens 'n gevecht tegen zeven franse oorlogsbodems.

#### FRANS MUSINSTRAAT

-----

Frans Musin, kunstschilder, werd geboren te Oostende in 1820. Vooral schilderde hij marines en kende in zijn tijd een groot sukses. Stelde onder meer ten toon te Wenen, Amsterdam en Londen. Hij overleed te St. Joost-ten-Node in 1888.

#### FRANCIS VERESTRAAT

-----

Francis Vere, engels generaal, werd door Maurits van Nassau aange- steld tot Gouverneur van Oostende tijdens het beleg van 1601-1604. De stadsbibliothek bezit van hem een zeer zeldzaam werk: "The Commentaries of Sir Francis Vere", uitgegeven te Cambridge in 1657.

#### FRERE ORBANSTRAAT

-----

Frère Orban, geboren te Luik in 1812, overleed te Brussel in 1891. Verdedigde als volksvertegenwoordiger de vrijzinnige beginselen als hoofd van de liberale partij. Was Minister van Financiën en Openbare Werken en van Buitenlandse Zaken. Tal van belangrijke hervormingen zijn aan hem te danken: herziening der wetboeken, de spaarkas, verhoging van het briefport, instelling van een afzonderlijk departement van Openbaar Onderwijs.

#### GILLES BEUKELSSTRAAT

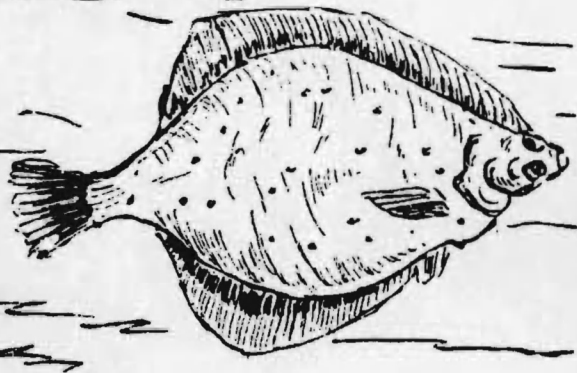
-----

Rond 1400 werd in Vlaanderen de " kaakharing " uitgevonden, dit wil zeggen: het toebereiden van verse haring tot pekelharing, hierdoor werd de haring een zeer belangrijk handelsprodukt voor onze gewesten. Deze uitvinding is te danken aan Gilles Beukels uit Hoghevliet en aan Jacob Kien uit Oostende.

informatieblad  
voor de leden van de  
OOSTENDSE HEEMKRING v.z.w.  
"DE PLATE"

*H. De Gaey*

verschijnt 6 maal per jaar



# de Plate

redactie en verantwoordelijke uitgever: v.z.w. DE PLATE H. Serruyslaan, 50 - 8400 OOSTENDE

*n<sup>o</sup> 3 1971 - december*

U I T N O D I G I N G

HERDENKINGSAVOND "ARY SLEKKS"

op dinsdag 21 december 1971

te 20 uur stipt

in de  
CONTEELZAAL

van het

FESTIVAL op het WAPENPLEIN

met de medewerking van

de Heer Raymond ROUZERE,  
laureaat van het Oostendse Konservatorium (doklamanatie)

de Koninklijke Zanggroep HET LOZE VISSERTJE  
onder de leiding van de Heer Fr. JANSEN

en een ORKEST onder de leiding van konfrater Fl. CORSELLIS,  
Kapelmester van de Koninklijke Stadsharmonie

o--- ---o

P R O G R A M M A


1. " DE PLATE ", mars op themas van oude volksliederen,  
getoondicht door konfrater Fl. Corsellis,  
opgedragen aan Hoofdman De Tacye.  
(deze mars genoot grote bijval op de zomerkoncerten van de  
Kon. Stadsharmonie en van de Muziekkapel van de Zeemacht)
2. Inleiding door konfrater Omer VILAIN, onder-voorzitter,
3. Bloemlezing uit twee werken van ARY SLEKKS:  
" OUDE OOSTENDSE KINDERLIEDJES EN VOLKSLEIDJES " en  
" STILLE NACHT, HEIJLIGE NACHT "  
voordracht door de Heer ROUZERE,  
oude oostendse liedjes en kerstliedjes en vlaamse liederen  
gezongen door HET LOZE VISSERTJE met orkestbegeleiding.
4. Dankwoord door de Heer Raf. SEYS,
5. Slot met uitvoering van " DE PLATE " mars.

LIEDEN en ook NIET-LIEDEN zijn van harte welgekomen - de toegang is gratis



---

A R Y S L E E K S



Met weemoed gedenken wij nog steeds Ary Sleeks, die ons te vroeg ontviel. Hij, de folklorist en schrijver van "la petite histoire" van zijn geliefde stad Oostende, had ons nog zoveel kunnen bijbrengen door zijn publicaties en voordrachten.

Bij zijn verscheiden op 25 januari 1966 namen we ons stellig voor hem niet te zullen vergeten. Daarom heeft het bestuur van DE PLATE het besluit getroffen een ARY SLEEKES AVOND op 21 december in te richten.

O o -

- o o

Terloops willen wij nog eens bondig zeggen wie Ary Sleeks was.

Ary Sleeks (anagram-pseudoniem van Karel Seys) werd geboren te Oostende op 13 oktober 1888 en overleed er op 25 januari 1966. Hij werd bijgezet in het familiegraf, waar vóór hem reeds zijn echtgenote en zijn enige zoon rusten, te Walcourt in de provincie Namen.

Gedurende een kwarteeuw is Ary Sleeks leraar geweest in Wallonië. Nadien kwam hij zich terug te Oostende vestigen en werd er beheerder van goederen.

In 1954 stichtte hij, samen met ere-majoor De Taeye, de heemkundige kring: "DE PLATE".

Zijn publicaties kunnen in drie groepen ingedeeld worden:

1. Opvoedkundige werken (schoolboeken),
2. Letterkundige werken (novellen en romans),
3. Heemkundige studies (in verband met Oostende).

Zijn bibliografie ziet er chronologisch als volgt uit:

Beknopte Vlaamsche spraakkunst ten gebruike van Waalsche leerlingen (Opvoedkunde, 1917 - 2 de uitgave 1922) - Eerste Vlaamsch leer- en leesboek (Opvoedkunde, 1919) - Oefeningen op de spraakkunst (Opvoedkunde, 1924) - A handful of stories and anecdotes (Opvoedkunde, 1924) - Van een wondere parochie (roman, 1932) - Heen en weer (roman, 1934) - Van een Kristen zonder God (roman, 1948) - Godtschalck-Instituut (Vissersnovellen, 1951) - De ezel van Buridan (roman, 1948) - Verschoten versjes (gedichten, in privé-editie, 1953) - Oude Oostendse kinderrimpjes en volksliedjes (folklore, 1956) - Bijgeloof en volksremediën te Oostende (folklore, 1957) - Het Oostendse dialect (folklore, 1958) - Oude Oostendse volkstypes (folklore, 1959) - Oude Oostendse straten en gebouwen (geschiedenis-folklore, 1960) - Oude Oostendse afspanningen, danszalen en cafes-chantants (folklore, 1962) - Vijf glanspunten uit de geschiedenis van Oostende (geschiedenis-folklore, 1962) - Paas- en Kerstklokken (novellen, 1962) - Oude koeien uit de sloot (novellen, 1963) - Oude oostendse feesten, gewoonten, gebruiken (folklore, 1964).

De folklore-reeks moest normaal tien à twaalf deeltjes omvatten, maar door het vroegtijdig afsterven van de auteur kwamen er maar acht van de pers.

O. VILAIN



ONS VOLGEND NUMMER

We ontvingen twee bijdragen, waarvan één van een lid uit Brussel, die we zeker in ons volgend nummer zullen publiceren. Het gaat immers over:

1. KADASTRALE TRIBULATIES TIJDENS DE VORIGE EEUW IN DE KAPELLESTRAAT en;
2. EEN OOSTENDSE HAVENPIRAAT IN HET JAAR 1850.

Korte bijdragen, anekdotes en gebeurtenissen in verband met de geschiedenis of de folklore van onze stad worden met dank aanvaard en zullen opgenomen worden.

Redactieadres: DE PLATE, H. Serruyslaan, 50, 8400 - OOSTENDE

=====

DE HANE GANG WORDT AFGEBROKEN...

Wie herinnert zich nog deze zeer beruchte wijk met de smalle straatjes en kleine huisjes, waar nu het Mac Leodplein is ?

De laatste huisjes, die achter het bandenmagazijn DE FEYVERE (Tornhoutsteenweg) stonden, werden onlangs afgebroken om plaats te maken voor een nieuw magazijn.

=====

AANWINSTEN VOOR ONS MUSEUM

Onze aktie voor de verkeersplaat uit 1870 aan de Kapellebrug heeft resultaat opgeleverd: dank zij de tussenkomst van ons raadslid Konfrater Van Iseghem en de welwillendheid van de Dienst van Bruggen en Wegen komt dit stuk in ons Museum terecht.

Intussen werd de volledige kataloog van het Museum opgemaakt, maar ons museum blijft niet stil en nog veel minder onze dappere hoofdman die opnieuw enkele belangrijke stukken heeft kunnen bemachtigen. Deze zullen in het volgende nummer besproken worden.

=====

VOOR DE LEDEN EN DE NIEUWE LEDEN

In ons informatieblad nummer 2, hebben wij de leden uitgenodigd hun lidgeld voor 1972 van nu af te willen storten op postrekening nr.: 38.45 van de Bank van Brussel, Wapenplein, Oostende.

In onze haast om dit blad tijdig voor toezending klaar te stomen hebben wij verzuimd ons rekeningnummer bij deze Bank bekend te maken. Gezien nochtans de faam (hm) van onze heemkundige kring heeft het de Bank niet de minste moeite gekost om de lidgelden welke zonder vermelding van rekening betaald werden, op ons krediet te boeken.

Voor de leden (oude als nieuwe) welke binnenkort wensen te storten, hieronder de volledige gegevens:

- lidgeld voor 1972: 100 fr.
- te storten op postrekening nr.: 38.45 van de Bank van Brussel met vermelding voor toekening nr.: S/CO/51.822 van DE PLATE.

De Minister van Financiën dankt U voor uw aandacht.

=====

O S T E N D I A N A

Een twintigtal leden hebben reeds ingetekend op dit boek. Dit is de LAATSTE OPROEP: wie vóór 25 december nog stort op postrekening nr.: 38.45 van de Bank van Brussel (voor rekening nummer S/00 51.822 van DE PLATE) met vermelding: OSTENDIANA, krijgt het boek voor 200 fr. Daarna wordt het onherroepelijk: 250 fr.

=====

OUDE ILLUSTRATIES GEVRAAGD...

liefst van vóór 1914 of nog ouder, in alle talen en uit alle landen, ook oude boeken met illustraties zijn welkom.

Zo gewenst worden ze zelf afgehaald en binnen de veertien dagen, ongeschonden terug bezorgd (EKEWOORD).

Aanmelden: Jef KLAUSING, Koninginne-  
laan, 34, 8400 OOSTENDE (tel: 800.79)

=====

leest verder volgende bladzijde



ONS NOVEMBERNUMMER

Na verzending van ons tweede nummer (november) bracht de post ons twaalf exemplaren terug waar het kleefbandje met het adres afgevallen was.

Daar wij de namen niet kennen die op deze teruggestuurde nummers stonden, zijn wij in de onmogelijkheid deze exemplaren door te sturen aan de leden.

Wie bijgevolg dit nummer niet zou ontvangen hebben, mag zich bekend maken op ons sekretariaat: DE PLATE, H. Serruyslaan, 50, 8400 OOSTENDE. Wij sturen onmiddellijk het ontbrekende nummer.

WAT KRIJGT U VOOR UW LIDGELD ?

Het lidgeld voor 1972 werd door de laatste algemene vergadering op 100 fr gebracht, dit om toe te laten de activiteiten van onze vereniging nog uit te breiden.

Wat krijgt men voor dit geld ?

1. voor de leden worden per jaar zes belangrijke voordrachten op gebied van de folklore ingericht.
2. sinds dit jaar ontvang ieder lid ZES nummers van ons informatieblad.
3. de lidkaart geeft recht op gratis toegang tot het heemkundig museum. Deze gelegenheid moogt U zeker niet missen: in één bezoek kunt U zeker niet alles op uw gemak bekijken.
4. de leden krijgen gratis advies, hulp, raad of medewerking voor alles wat de geschiedenis of de folklore van Oostende betreft.
5. Leden die wensen te publiceren kunnen steeds de medewerking vragen van het bestuur. Voor het ogenblik wordt de mogelijkheid overwogen te beginnen met de uitgave van korte studies in de reeks " Oostendse Biblioteek ".

OOSTENDSE BIBLIOTEK

De mogelijkheid bestaat dat in 1972 gestart wordt met een " Oostendse Biblioteek ": ieder jaar zullen twee of meer kleine werkjes van leden kunnen uitgegeven worden.

Hierover later meer nieuws.

STATUTAIRE VERGADERING 1972

Deze gaat door op maandag 31 januari te 20 u. in de konferentiezaal van het stadhuis.

De statutaire werkzaamheden zullen zo snel en zo vlot mogelijk afgehandeld worden want dan volgt de traditionele diaprojektie van Konfrater Verlonje en er is bovendien een quizwedstrijd gepland alsmede een kleine tombola. Er zijn reeds DRIE prijzen.

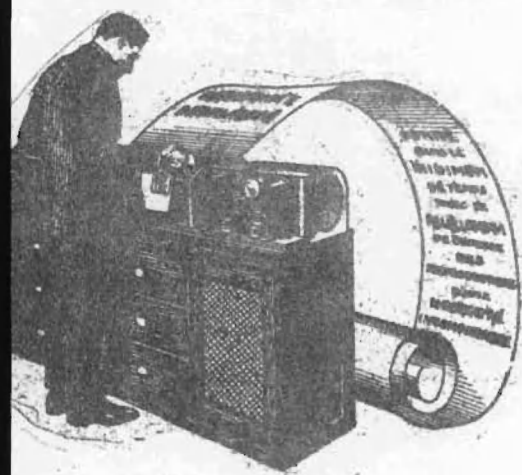
Milde leden die een prijs willen geven mogen zich altijd kenbaar maken. Het moeten daarom geen kostelijke dingen zijn !

VREUGDE EN VERDRIEF  
IN HET VISSERSLIED

Dit boekje werd vorig jaar uitgegeven aan de prijs van 85 fr., de prijs bedraagt NU reeds: 150 fr..

We hebben nog een tiental exemplaren, UITSLUITEND VOOR LEDEN VAN DE PLATE aan 100 fr. ter beschikking. Wie eerst betaalt, wordt zeker bediend. Stort dus 100 fr. op postrekening 38.45 van de Bank van Brussel (voor rekening nummer S/00/31.137 van J. KLAUSING). Vergeet niet te vermelden dat het voor VREUGDE en VERDRIEF is, anders denkt hij dat het is voor pinten te drinken en dat is zeker niet de bedoeling ?





# VRAGENBAK

Mensen toch, wat hebben we uitgestoken ! Er zijn veel vragen binnengekomen en het ergste is dat we ze zelf niet allemaal kunnen beantwoorden. Daarom doen we beroep op alle welwillende leden die er wél wat van weten en ons een woordje uitleg willen bezorgen. De antwoorden worden in deze rubriek opgenomen ten gerieve van de vragenstellers en andere kurieuzeneuzen die ook wat willen leren.

vraag nummer: 1

wat is een L I J K ? (zeemansterm)

volgens het viertalig zeemanswoordenboek van KUWERT & BLY is dat het koord dat rond een zeil genaaid wordt om de randen te versterken. (frans: ralingue, engels: boltrope of leech, Duits: liek.)

vraag nummer: 3

J E N N Y H O N N I V E R S

Dit zou de gedroogde huid zijn van een **s p e e l m a n**, beschilderd met ogen en die in de vorige eeuw nog meegedragen werd in processies om de duivel te verbeelden.

Is dat juist ? Wie weet hier meer over ?

vraag nummer: 5

SCHENTEVEENTEN

Is dat een typisch oostends woord of wordt het ook op andere plaatsen gebruikt (eventueel: waar).

Wat is de betekenis van SCHENTEVEENTEN en van waar komt dit woord ?

vraag nummer: 6

K A T E I J E

Iedereen te Oostende weet wat dit is, maar wie kan me zeggen wat de oorsprong is van het woord kateije ?

Biekorf, 71 ste. jaar nr. 9/10 bldz.: 316 - volgens de tekst werd dit woord reeds in 1530 gebruikt "catteye", maar dan in de betekenis van: strandhoofd, waar wij nu barebrekers tegen zeggen. Wie op de helling van de zeedijk zijn boterhammen zit op te eten is in de oude betekenis dus geen "kateijefretter"!

Het woord kateie komt ook voor bij De Bo.

vraag nummer: 2

PIJPEROKERSGILDEN TE OOSTENDE

Bestaan er nog dergelijke clubs in onze stad ? Zo ja, waar is hun lokaal, welke naam dragen ze, wanneer zijn ze gesticht, is er een afdeling voor dames, waar en wanneer komen ze bijeen en worden er nog wedstrijden ingericht ?

Inlichtingen over dergelijke clubs die te Oostende bestaan hebben in het verleden zijn ook welgekomen.

vraag nummer: 4

B E R T H A ' s B R O E K

Is dat de juiste benaming voor de trechter, gemaakt uit zeildoek en waarvan het bovendeel aan één zijde open is. Het tuig diende om de wind te vangen en in het visruim te jagen om dit te laten verluchten.

Als dit niet de juiste naam is, wat is dan de goede benaming en wat is dan de betekenis van "Bertha's Broek" ?. (1)

(1) er is 1 (een) pint (bier) te verdienen bij konfrater DE WITTEN voor wie op deze vraag een afdoend antwoord kan bezorgen.

Als ge niet drinkt is het ook goed, de redactie drinkt wel !



JEF



## WAAROM WERDEN SOMMIGE STRATEN IN ONZE STAD

### ----- GENOEMD NAAR BEPAALDE PERSONEN ? -----



#### tweede reeks

#### EDWARD HAMMANSTRAAT

Edward Hamman werd geboren te Oostende in 1819 en overleed te Parijs in 1888. Schilder van geschiedkundige werken, onder meer: " De triomfantelijke intrede van Albrecht en Isabella te Oostende " (dit werk ging verloren in de brand van het stadhuis).

In het Museum te Brussel bevindt zich van hem: " De mis van Adriaan Willaert ", in het Museum te Antwerpen: " Montaigne's ontwakings " en " Frans I gaat op jacht ".

#### ERNEST FEYSPLEIN

Ernest Feys was adjunkt-politiekommissaris te Oostende, hij werd in 1944 door de Duitsers als weerstander gefusilleerd.

#### VANDER SWEEPPLAATS

Het Ernest Feysplein werd vroeger Vander Sweepplaats genoemd naar de Heer Vander Sweep, overleden in 1884, ingenieur bij de Dienst van Bruggen en Wegen, voorzitter van de Raad van Beheer der Belgische Spoorwegmaatschappij en voorzitter van de Kommissie voor het aanleggen van nieuwe kwartieren na de ontmanteling van de stad.

#### EUPHROSINE BEERNAERTSTRAAT

Euphrosine Beernaert, schilderes, werd geboren te Oostende in 1831 en overleed te Elsene in 1901. Zij was de zuster van Staatsminister August Beernaert.

#### FELIX LAUREYSSTRAAT

Felix Laureys, architect, geboren te Oostende in 1820. Was leerling van zijn oom Tilman SUYS. Behaalde de prijs van Rome in 1849 en werd leraar aan de Akademie voor Schone Kunsten te Brussel. Restaureerde onder meer het kasteel van Wynendaele.

#### Ridder DE STUERS

Ferdinand de Stuers, geboren te Ieper 1835, overleden te Brussel in 1900, volksvertegenwoordiger en voorzitter van de " Société des Courses d'Ostende ". Onder zijn impuls nam het hippodroom een grootse uitbreiding.



' t v e r v o l g t